

ROMÁN

AL
press

edice
KIOKAN

JAROSLAVA ČERNÁ

VLADISLAV II.

NEČEKANÝ VZESTUP ZAVRŽENÉHO DĚDICE

edice
KIO/KAN

Copyright © Jaroslava Černá, 2018
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Jaroslava Černá, 2018
Redakční úprava Otilie Grezlová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-842-3

OBSAH

ČÁST PRVNÍ

TEN, KTERÝ NEBYL
PŘEDURČENÝ VLÁDNOUT 7

ČÁST DRUHÁ

GERTRUDA BABENBERSKÁ PO BOKU
KNÍŽETE VLADISLAVA II. 41

ČÁST TŘETÍ

JUDITA DURYNSKÁ
A KRÁL VLADISLAV I.
SPOJILI BŘEHY I ZEMĚ 109

ROK 2018: ULOŽENÍ OSTATKŮ KRÁLE
VLADISLAVA I. A KRÁLOVNY JUDITY,
REKONSTRUKCE JUDITINY PODOBY
PODLE NALEZENÉ LEBKY 233

ČÁST PRVNÍ

TEN, KTERÝ NEBYL
PŘEDURČENÝ
VLÁDNOUT

KAPITOLA 1

ZAČÁTEK LÉTA ROKU 1136

„Tak pomůže mi někdo?“ Vladislav tentokrát neměl sílu sám se vyšvihnout do sedla svého hnědáka. Ani vyplašenému hřebci se nejistý přiopilý jezdec nelíbil a zmateným tancem na štíhlých nohách odmítal marné pokusy mladého knížecího synka usadit se na jeho mocném hřbetě. Mladík potřeboval získat alespoň trochu jistoty, když už ho po bujaré noci neposlouchaly nohy, v hlavě mu hučelo a zarudlé oči těžko rozeznávaly i postavy v nejbližším okolí.

Vladislavovi kumpáni se zalykali smíchy. Po probdělé noci plné popíjení a zábavy na tom nebyli o mnoho lépe.

„Nebylo by lepší se trochu prospat, než se vydáme na cestu?“ Vladislavův přítel si promnul oči a pokusil se svého velitele dál přesvědčovat. „Tak unavení se přece neudržíme dlouho v sedle a nic se nestane, když vyrazíme až zítra.“

„Nic takového!“ zavrčel kníže, a přestože se mu jazyk lepil na patro, byl odhodlaný na dlouhou výpravu vyjet okamžitě.

„Copak vám nezáleží na rytířských ostruhách? A kde si myslíte, že dosáhnete slávy a vysloužíte si obdiv než při výpravě do Říma?“ Plamenná Vladislavova slova však

byla v rozporu s tím, jak se mu podlomila kolen. Zapotácel se a musel usednout na jeden z kmenů u ohniště, které, i když teď dohasínalo, bylo celou noc svědkem bujarého veselí, popíjení a odvázané zábavy s dívkami z nejbližší vesnice.

„Máš pravdu, příteli, po rytířských ostruhách a skutcích, kterými si je vysloužíme, toužíme všichni,“ rozesmál se další přio opilý Vladislavův kumpán. „Ale tažení počká. Co nám chybí? Máme všeho dostatek, císař Lothar je daleko a bůhví, jestli on sám už vyrazil na tak dlouhou cestu. Vyčkejme na jeho pokyny a pak se k výpravě připojíme.“

„Ale já jsem slíbil strýci Soběslavovi, že povedu pomocný oddíl na podporu císaře do Říma,“ pronesl Vladislav rezignovaně, protože sám marně sbíral síly na cestu. „A pak, nezapomeňte, že právě díky mému vládnoucímu strýci nám nic nechybí. Kníže Soběslav mi věří, proto mě pověřil vašim velením a svěřil mi i peníze na tažení.“

„A kdo se kdy dozví, který den a kde jsme se k císařské výpravě připojili? A komu tažení prospívá? Copak tys strýci slíbil, že podpoříš císaře? To slíbil on a jen pro vlastní zájem.“

„Máš pravdu, na císaři mi nezáleží, jen jsem si myslel, že po jeho boku se snadněji zviditelním a vyznamenám hrdinskými skutky.“ Vladislav mírně pokrčil rameny a pak si dlaněmi promnul pomačkaný obličej. „Co jsme to, u všech svatých, celou noc popíjeli za patoky? Hlava mi třeští a páchneme jako tchoři,“ dodal znechuceně. „Strýc Soběslav nám svými stříbrňáky zajistil blahobyt po celou dobu tažení a my tady v Čechách popíjíme jakési kyselé pivo.“

„A lepší to nebude,“ zapochyboval další z Vladislavových přátel. „Jsme pouhý pomocný oddíl a až se přidáme k císaři, to nejlepší k jídlu a pití bude pouze na jeho stole. Na obyčejné vojáky zbude vždy to nejhorší.“

„Škoda, že císař netáhne do Uher,“ ožil další opilec. „Tam prý jsou ta nejlepší vína. Rudá a lahodná, jaká se v českých zemích nerodí.“

„Tak potáhneme do Uher! Sami a bez císaře!“ Vladislav se vlastnímu vtípku uchechtl, jenže jeho družina nadšeně souhlasila.

„Zmizíme v Uhrách!“ ozvalo se nadšeně. „Nikdo nás hledat nebude, císař pojede do Říma i bez nás, jistě má dostatek vlastního doprovodu a škoda peněz pro nevděčného vladaře, když si je můžeme užít sami.“

„Ale já jsem slíbil strýci...“

„Nic se nedozví a my si užijeme života...“

Vladislav se konečně probral a jeho vlastní hloupý nápad využít peníze od strýce, vládnoucího Přemyslovce Soběslava, se mu líbil čím dál více. „Nakonec, proč ne. Copak mi o něco jde? Je lepší se bavit, než se trmáčet do Říma pro nic za nic. Rytířem se stejně časem stanu a co jiného bych mohl očekávat? Dostat se na knížecí stolec nemám nárok, na ten číhají snad všichni moji přemyslovští příbuzní. A strýc Soběslav stejně prosazuje pouze svého nejstaršího syna!“

„Jistě, vždyť to právě kvůli vlastnímu synovi posílá tebe na tažení. Ty nasazuješ krk a jeho syn bude vládnout. On slíbil pomoc císaři a císař podpoří jeho prvorozeného na trůně!“

Vladislav se rozesmál. „Hodný strýc nám dal dostatek prostředků, abychom po dobu tažení nestrádali, a my jeho dobrou vůli splníme po svém.“ Usednout na koně už se ale nepokoušel. Zamžoural do silícího slunce, zív a líně pronesl: „Je rozhodnuto. Císař ať táhne, kam chce, my zamíříme do Uher. Teď ale najděte stín, musíme se před dalekou cestou posilnit spánkem.“

KVĚTEN 1138,
DVORSKÝ SJEZD V BAMBERKU

„Musím pro svého prvorozeného syna zajistit knížecí stolec za každou cenu,“ ujistil se polohlasem vévoda českého knížectví Soběslav, když vyčkával na audienci u nového římského krále Konráda III.

„Bez obav, pane vévodo, král Konrád nemá důvod zamítnout tvého syna jako nástupce na stolci Přemyslovců,“ uklidňoval svého pána jeden z jeho poradců. „To kdyby seděl na trůně ještě císař Lothar, to by byla jiná, ten by ti zradu a dezerci synovce neodpustil. Ale ten je na pravdě Boží a kdo by vytahoval staré hříchy nezralého mládí? A myslím, že nový král ani neví, co mladý kníže provedl a jak zrádně se zachoval. Vladislav není ve hře a odmítnout nástupnictví tvého syna král nemůže. Podpoří tě, uvidíš.“

Král Konrád se zahleděl na příchozího českého vévodu Soběslava, nasadil samolibý úsměv a naslouchal jeho pokorným prosbám.

„Veličenstvo,“ sklonil se Soběslav odhodlaně před novým králem. „S nástupem mého syna Vladislava na knížecí trůn souhlasí i zástupci urozených rodů v českých zemích. Bez tvé podpory a souhlasu bych ale nikdy nemohl v klidu zemřít, kdybych věděl, že na stolci nesedí pevný a odhodlaný panovník.“

„Cos to vyslovil za jméno?“ Konrád se vymrštil z trůnu a z očí mu létaly blesky. „Myslel sis, že se v říši utají, jak lehkomyšlní a zrádní jsou potomci českých vévodů? Takového spojence, jako je Vladislav, já nemohu potřebovat!“

„Bože chraň!“ vykřikl Soběslav. „To je omyl, Veličenstvo, velký omyl! To tě jen zmátlo jméno mého syna, protože se ke vši smůle jmenuje stejně jako syn mého bratra Vladislava I. Tehdy mezi námi panovala shoda a pokřtili jsme oba své syny jménem Vladislav. Kdybych tehdy tušil, jakou ostudu můj synovec bude dělat dědičnému jménu, nikdy bych stejnou chybu neopakoval!“

„Takže i tvůj nejstarší syn se jmenuje Vladislav, stejně jako ten, který zradil mého předchůdce, dezertoval z výpravy do Říma a někde v Uhrách propil peníze určené pro vojsko?“ Král Konrád se rozesmál.

„Kdyby jen to, Veličenstvo!“ Soběslav se konečně cítil jistější. „Ten mladík byl dokonce pro svou lehkovážnost ve vyhnanství, a když se vrátil, jeho životem se staly pouze nevázané pitky, zábava a děvky. Věř mi, že tak lehkomyšlného mladíka bych nikdy na trůn Přemyslovců neprosazoval. Zato můj nejstarší syn je statečný a silný. Má jedinou chybu – nese stejné jméno jako bratranec. Přesto bude mým důstojným nástupcem.“

„Říkáš, že tvého prvorozeného syna si zvolili za budoucího knížete i čeští páni?“ Říšský král Konrád přimhouřil oči.

„Tak se stalo, Veličenstvo.“ Soběslav dal do odpovědi všechnu svou pevnou vůli, přesto zazněla nejistě. Král si ale zaváhání v hlase vládnoucího knížete nevšiml.

Zato Soběslav věděl, že vědomě lže. Na poslední poradě v Sadské, která předcházela sněmování v Bamberku, sliby i hrozbami vymohl pouze na svých nejbližších českých pánech a stoupcích přísahu věrnosti synovi. Zdaleka ho nepodpořili všichni vlivní předáci, ale s tím si nechtěl teď lámat hlavu. Potřeboval podporu nového krále Konráda a věděl, že pro svého syna udělá všechno. Třeba bude i lhát. Vždyť jeho věrní mu dnes stojí za zády a ti, kteří zatím jeho syna nepodpořili, se jistě přidají k názoru krále.

„Můj syn Vladislav, budoucí český vladař, bude stát pevně na tvé straně, Veličenstvo, a vždy tě podpoří jak ve tvých rozhodnutích, tak i vojenskou silou.“ Soběslav slavnostně pronesl důležité poselství a vzápětí dojatě přijal korouhev, jíž mu král Konrád III. udělil pro syna Vladislava české země v léno a potvrdil tak nástupnictví.

Teď mohu v klidu třeba i zemřít, když jsem zvítězil, pomyslel si Soběslav a na vratkých nohou opouštěl velkou říšskou přijímací síň. Pouze jeho nejbližší ale věděli, že vratkou chůzí nezpůsobilo dojetí z vítězství, nýbrž celková slabost a stáří vládnoucího Přemyslovce. Proto ani neměli svému knížeti za zlé, že intrikami prosadil na stolec svého syna. Co je na tom, stát na straně vítěze? Na straně vítězů a panovníků je přece moc, a kde je moc, tam je pravda. Kde je moc, tam jsou výhody, bohatství a vliv.

KAPITOLA 2

PODZIM ROKU 1139, ŘEZNO

„Každý máme své příznivce, ale také nepřátele,“ začal zvolna římský král Konrád III. očekávaný proslov a přelétl pohledem zejména početné zástupce z českých zemí. Nejblíže k němu seděl syn vládnoucího vévody Soběslava. Že se dostavili i zástupci moravských údělných knížat, krále velmi potěšilo. Přemyslovský kníže Konrád Znojemský, Vratislav Brněnský i Ota Olomoucký mu prokázali svoji přízeň už při příjezdu. Dokonce i ten mladý Vladislav, pohledný mladík, známý svou bujarou povahou, dnes sedí s ostatními u jednoho stolu a tváří se vážně. Opravdu je to ten nezralý a nespoutaný Přemyslovec, kterému nic není svaté a dokáže se jen bavit a užívat si života? Král si během krátké odmlky uvědomil, že toho nezodpovědného Přemyslovce nemá rád. Nejen jeho! Nemám rád šlechtice a potomky vlivných rodů, na které není spolehnouti, pomyslel si. Ten mladík jednou zradil. Zradí tedy i po druhé. Pro vladaře je nejdůležitější věrnost, a ta mladému Vladislavovi nic neříká!

Král Konrád se vzápětí zahleděl na další zástupce šlechtických rodů z říše. Ano, jsou zde všichni, kterým mohu věřit. Navenek se zatvářil spokojeně.

A ti, kteří zde nejsou, těm věřit nemohu...

„Potřebuji vaši podporu a pomoc,“ pokračoval zvolna v řeči a bedlivě si v duchu promýšlel, jak moc se může na přítomné pány spolehnout. „Potřebuji, abyste mě podpořili a společně se mnou zničili ty, kteří se nesmířili s mou vládou, neustále proti mně vystupují a podrývají můj vliv. Já takový otevřený odpor nestrpím a rozhodl jsem se své nepřátele zničit silou, odejmout jim majetky, zničit jejich sídla a rody jednou provždy,“ hřímal král a hledal na tváři přítomných pochopení a nadšení pro svou věc. Překvapilo ho, že jediný, kdo dává najevo přízeň a nadšení, je Vladislav! Právě ten mladík, kterému nejméně důvěřoval.

„Jistě, rozmyslete si, jakou podporu mi prokážete. Já vám jen mohu říct, že chci zničit svého odpůrce, syna Jindřicha Pyšného, mladého Jindřicha Lva, který mě odmítá uznat římským králem. A cílem mého snažení je dobytí a zničení hradu Weinsberg. Pak bude v říši klid.“

Král Konrád toho měl ještě hodně na srdci, ale pochopil, že především čeští pánové potřebují čas. Takoví už jsou Češi, pomyslel si trpce a raději všechny vyzval k hodování, zábavě a tanci. Že v dalších dnech budou probíhat turnaje a souboje, to věděli a těšili se všichni.

„Já ti, Veličenstvo nabízím své služby,“ přistoupil Vladislav ke králi, když už byla zábava v plném proudu. „Rozumím, o co ti jde, a věř mi, že nebudu váhat a poskytnu ti svoji podporu i oddíl vycvičených vojáků.“

Král Konrád se zamračil. „Tvá pověst, pane, tě předešla,“ pronesl trpce.

„Myslíš pověst nezodpovědného mladého knížete?“ Vladislav se usmál. „Možná přišel čas, abych ti dokázal, že doba mého divokého mládí je pryč.“

„Přijímám tvoji nabídku,“ pronesl král nejistě, protože mu nic jiného nezbyvalo. Odmítnout nabízenou pomoc v této chvíli nemohl. To, že nikdo jiný z českých pánů mu ale nedal jasně najevo přízeň, kromě jediného z přemyslovských dědiců, ho velmi rozladilo a zkazilo mu náladu.

„A zrovna ten, od kterého bych pomoc nečekal, ten neváhal mě hned podpořit!“ bručel bez nadšení, když ho se smíchem donutila k tanci jeho nevlastní sestra Gertruda, mladá a půvabná dívka.

„O kom to mluvíš, bratře? O tom přitažlivém mladíkovi, který by se za tebe hned postavil v boji proti tvému úhlavnímu nepříteli? Je to jeden z českých pánů, že? Taky jistě možný dědic trůnu, jestli je z toho jejich přemyslovského rodu. Je tak hezký, bratře! Přijmi jeho pomoc, protože i já bych se s ním ráda znova setkala. Je tak statečný, neváhá a hned by za tebe bojoval!“

Král překvapením zalapal po dechu a musel zpomalit v tanci, aby se nadechl.

„Gertrudo, ty nevíš, co říkáš! A mírni své nadšení. Ten mladý Přemyslovec zradil mého předchůdce, dezertoval a zpronevěřil peníze na tažení.“

„Mně se ale moc líbí,“ Gertruda se zmatelně zasníla. „A copak hříchy mládí se musí připomínat, když se nezralý kníže stane statečným a věrným svému králi?“

„Právě věrnost mu chybí!“ vyjel Konrád na nadšenou sestru.

„A jak víš, že se nezměnil? Nedospěl a nezmoudřel? Já ho vidím úplně jinak! Je tak přitažlivý a moc mě zajímá! A jestli se k tobě přidá na výpravě proti Jindřichu Lvovi, uvidíš sám a poznáš, kdo je tím pravým a spolehlivým v boji.“

„Na to, moje milá zapomeň! Nemohu riskovat, že mě zradí.“

Gertruda se zamračila. „Jenže já chci, aby ses s ním spojil a poznal ho. Moc to chci, bratře!“

Konrádovi svitlo. „Tobě se ten mladý Přemyslovec líbí! Ty to chceš kvůli sobě!“

„Pochopils, bratře,“ Gertrudě blýsklo v očích. „Já jsem tak hezkého muže ještě nepotkala, žádný mě tak nepřitahoval a žádného jsem tak moc netoužila poznat. Bratříčku...,“ nasadila prosebný obličej. „Udělej to pro mě, spoj se s ním a dovol mu, aby ti pomohl, dovol mi blíže ho poznat a pak sám uvidíš...“

„Knížata zůstanou u dvora ještě přinejmenším další tři dny,“ pronesl znechuceně a rezignovaně Konrád. „Pokud ty svůj názor nezměníš a zato já bych ho snad změnit mohl, pak uvidíme.“

„Bratře můj milovaný...“ Gertruda se pověsila králi kolem krku. „Věděla jsem, že mě nezklameš a věřím, že si nakonec Vladislava oblíbíš.“

„To nemusím, stačí, kdybych mu mohl věřit. A jestli tvé nadšení pro mladého Přemyslovce ještě vzroste, pak se sám rozhodnu.“

TŘETÍ DEN TURNAJŮ

„Je lepší než ty, bratře! On tě porazil ve střelbě z luku! Vidíš, jak je dobrý a odvážný! On jediný měl totiž odvalu porazit krále, ostatní pánové by si to vůči tobě nedovolili. Vidíš, jsou vystrašení a zbabělí, jen aby se ti zavděčili, neodvážjí se být lepší!“

Král, který se nejdříve nad odvahou mladého Vladislava mračil, najednou rozjasnil tvář. Podíval se na výsledek turnaje z pohledu své milované sestry a musel uznat, že bystrá

Gertruda má pravdu. Jediný Vladislav měl odvahu porazit v soubojích třeba i samotného krále, jen aby předvedl, jak je zdatný bojovník a ničím se nedá zastrašit. Ostatní knížata sice předváděla své schopnosti, ale nikdy ne tak, aby porazila krále.

„Věrnost, moje milá, ta je důležitá,“ pokýval Konrád zamýšleně hlavou. „Když mu uvěřím, že dokáže být věrný, pak bych v něm mohl mít spolehlivého spojence.“

Gertruda po celou dobu z Vladislava nespustila oči a přemýšlela, jak to jen udělat, aby si král Vladislava oblíbil. Musí! Já jiného za manžela nechci, ujistila se v duchu. Copak ten mladík necítí mé obdivné pohledy?

PO TURNAJÍCH NA VEČERNÍ HOSTINĚ

„Tak už všechno vím, příteli,“ sklonil se k Vladislavovi Radslav, jeden z jeho nejbližších přátel. „Ta dívka, která tě tak okatě sleduje, je sestra krále Konráda, a i když jsou nevlastní sourozenci, král ji prý velmi miluje.“

„To není divu, je opravdu hezká,“ zvedl Vladislav pohled směrem ke Gertrudě a jejich pohledy se setkaly.

„Také je vzdělaná, pohotová, bystrá a král se s ní dokonce i radí,“ pokračoval Radslav, jenže Vladislav ho neposlouchal. Tmavé oči dívky ho tak upoutaly, že od ní nedokázal odtrhnout pohled.

„Měl bys požádat o její ruku,“ vyjelo najednou z Radslava a kníže k němu stočil překvapený pohled.

„Co tě to napadlo? Copak se chci ženit? Na to jsem vůbec nepomyslel. Já jsem zrozený k boji, k turnajům a také chci poznat svět a ne se držet manželčinyh sukní. Přece

nemohu být věrný jedné ženě.“ Ale už když příteli odporoval, pomalu mu docházelo, co všechno by sňatkem se sestrou tak mocného muže a krále získal.

„Tomu, co říkáš, přece sám nevěříš!“ poškleboval se Radslav. „Právě sňatkem s ní bys to všechno měl! A ona je do tebe zamilovaná, toho sis přece musel všimnout.“

„Jenže já jsem se nezamíloval, i když je opravdu hezká a milá...“ zazněla tichá zamyšlená odpověď.

Radslav se znova zašklebil. „Tak proč na ni tak vyzývavě hledíš, když je ti lhostejná?“

V té chvíli se Vladislav zvedl ze svého místa za stolem, na chvíli se zaposlouchal do hudby, jako by přemýšlel, jestli je vhodná pro jeho taneční umění, a vzápětí už obcházel dlouhý stůl.

Gertruda zrudla. Že ji Vladislav jde vyzvat k tanci, o tom nepochybovala.

„Tak teď se uvidí, jestli je náš kníže také schopný myslet na svoji budoucnost, když už pochopil, kterým směrem by se mohla ubírat,“ pronesl Radslav s neskrývaným očekáváním.

Tak teď se uvidí, jestli by ten mladík mohl udělat mou drahou sestru šťastnou, přemýšlel v duchu král a napjatě sledoval dvojici v tanci.

S naprostou nechutí pozorovala okaté námluvy především knížata z českých zemí. Ta neuvěřitelná drzost! Nečekaný krok k výhodnému sňatku a příbuzenství se samotným králem v nich vyvolal těžko skrývaný odpor. Syn vládnoucího Soběslava, ten Vladislav, který měl slíbený nástup na knížecí stolec po svém otci, zuřil nejvíce. Jak to, že mě nenapadlo ucházet se o ruku sestry římského krále? Rozhlédl se po tvářích ostatních přemyslovských knížat a setkal se s výsměšným pohledem Konráda Znojemského.

To máš za to, že se cpeš na trůn, který by po právu měl patřit mně, nejstaršímu z Přemyslovců, říkal jeho výmluvný nenávislný výraz.

RÁNO

„Má milovaná sestra Gertruda mi sdělila své city hned, jakmile v tobě našla zalíbení, přestože já jsem s ní zpočátku nesouhlasil, a ty, pane, dobře víš proč.“ Reakce krále Konráda na Vladislavovu žádost o ruku princezny Gertrudy z nově vládnoucího rodu Štaufů byla jasná a promyšlená.

Zářící a nadšená dívka se bratru Konrádovi dlouho po půlnoci svěřila, že Vladislav je odhodlaný ještě před odjezdem do Čech požádat o její ruku.

„Dobrá tedy. Na slavnostní zasnuby není čas. Souhlasím s vaším sňatkem pouze proto, že chci, aby naše Gertruda byla šťastná, a také musím uznat, že i tvé nadšení pro moji věc, nabídka pomoci zničit nadobro mé nepřátele přišla v pravý čas. Chci věřit, že čas tvého nezodpovědného mládí je nenávratně pryč, a řeknu ti, pane, pouze jedno: Cením si věrnosti!“

„Nezklam tu mě, Veličenstvo,“ zazněla jasná odpověď.

„Čeká nás náročná doba válčení a cestování. Datum vašeho sňatku proto stanovíme podle okolností.“

Gertruda zářila, Vladislav jí s úsměvem obdivovatele políbil ruku.

„A teď přišel čas, abych oznámil všem přítomným říšským knížatům, že přemyslovský kníže Vladislav požádal o tvoji ruku a já se sňatkem souhlasím. Půjdeme do hodovní síně, aby se tu nečekanou novinu dozvěděli hosté ještě před odjezdem na svá panství.“

KAPITOLA 3

VYŠEHRAD, ZAČÁTEK LEDNA ROKU 1140

„Našemu dnešnímu setkání nerozumím,“ sklonil se jeden z potomků přemyslovské moravské větve Ota Olomoucký k Vratislavovi, který vládl v Brně.

„Také jsem zvědavý, co se bude dít,“ přikývl Vratislav Brněnský. „Všichni se tváří tak důležitě, jako by jim šlo o spiknutí, revoltu proti dávno rozhodnuté věci.“

„A také půjde!“ vmísil se do hovoru další, nejstarší z přemyslovských dědiců Konrád Znojemský.

„Ty víš více než my, Konráde?“

„Copak není všem známo, že vládnoucího Soběslava už dlouho sužují bolesti a nemoc? Každý ví, že je téměř na smrtelné posteli.“

„Na tom snad tajným rokováním nic nezměníme,“ pochyboval Ota Olomoucký, ale Konrád se pohrdlivě ušklíbl.

„Na smrti Soběslava jistě ne, ale na jeho nástupci se, pokud vím, většina českých pánů neshodne.“

„Ale vždyť Soběslav už synovi nástupnictví zajistil i u krále Konráda,“ namítl Vratislav.

„To ano, jenže lhal o jeho podpoře v Čechách a taková lež se neodpouští. Zdaleka ne všechna knížata Soběslava syna Vladislava podpořila, ani je tehdy do Sadské ne-

pozval, protože věděl, že by se postavili proti. Ale králi Konrádovi nástupnictví syna sdělil jako hotovou věc. Soběslav nerespektoval stařešinský zákon Břetislava I., že vlády se má ujmout nejstarší z Přemyslovských knížat.“

„A to jsi ty, Konráde!“ svitlo konečně Otovi. „Ty, ze znojemské linie přemyslovského rodu!“

Konrád neopověděl, pouze se samolibě pousmál. „No, alespoň víte, čím se bude dnešní tajné setkání českých pánů a knížat zabývat.“

Proč ale tajné jednání zde na Vyšehradě svolal Načerad? přemýšlel v duchu Ota. Protože je jedním z těch, kterých se Soběslav na názor nezeptal? O podporu pro syna nepožádal? Načerad je zdatný vyjednávač a mluvčí českých pánů, kteří Soběslava nepodporovali, a nebudou tedy ani prosazovat na trůn jeho syna. Že by ale právě ti stejní šlechtici chtěli na trůně Konráda? Ota bezděčně zavrtěl hlavou. To se mi nezdá. Tak o co jde? Vlastně... o koho jde?

Načerad se ujal slova.

Napjaté ticho v sále se náhle změnilo v nesouhlasný hukot, sotva vyslovil jméno toho, koho by čeští páni, jejichž jménem promlouval, navrhovali za nového knížete.

Vladislav? Ten druhý Vladislav? Sice také Přemyslovec, ale určitě není předurčený vládnout!

Nezralý, nezodpovědný mladík, lehkomyšlný...

Načerad vyčkával. Nechal pány, kteří byli návrhem zaskočení, aby ze sebe dostali pocit překvapení a nesouhlasu, které v nich jméno toho druhého Vladislava vyvolalo, a pak znova promluvil.

„Kníže Soběslav naše postavení a vliv přehlížel, neradil se s námi, pohrdal našimi názory. Bude jeho syn jiný? Nebude!“ hřímal Načerad a s uspokojením sledoval, že mu pánové naslouchají. „A to, co říkáte, výtky, které máte

proti druhému Vladislavovi, ty jsou správné. A právě to je naší zárukou, že by byl nerozhodným, slabým knížetem. Soběslav svého synovce neměl příliš v lásce, toleroval jeho bezstarostný život. Co mu zbývalo? Je to jeden z možných přemyslovských dědiců trůnu, proslulý lehkomyslnými kousky a také zpronevěrou peněz.“ Sálem se neslo pochvalné zamručení.

„Proto bude za naši podporu vděčný a lehce ovladatelný!“ Načerad zvýšil hlas. „On nepředpokládá, že by mohl vládnout, a proto nám všem bude zavázaný a my konečně dosáhneme postavení, jaké si zasloužíme. Úřady u dvora, výhody, moc a vliv. Slabý kníže bude potřebovat poradce, a komu uvěří více než těm, kteří ho jednohlasně podpoří a zvolí?“

V sále bylo chvíli dusné ticho.

„A co slib krále Konráda? Ten už nástupnictví Soběslava syna potvrdil,“ ozvalo se od jednacího stolu.

„V tom nevidím překážku,“ namítl Načerad mírně. „Králi vysvětlíme, že Soběslav požádal o schválení nástupnictví bez podpory většiny českých pánů, on proti nám nepůjde. A navíc...“ Načerad se vítězoslavně rozhlédl po shromážděných pánech. „Cožpak se k vám nedoneslo, že Vladislav požádal krále o ruku jeho sestry Gertrudy, babenberské princezny? Datum sňatku sice ještě nebyl stanovený, ale král souhlasil!“ zdůraznil Načerad. „Nebylo by pro nás všechny výhodné mít slabého knížete pod naším vlivem a navíc švagra vládnoucího římského krále?“

Nálada v sále se úplně změnila. Ti, kteří věděli předem, o čem se bude jednat, byli spokojeni. Ti, kteří netušili, byli jednoduchým a výhodným řešením nadšeni.

Jediný, kdo nesouhlasil a nedokázal se s návrhem smířit, byl nejstarší z přemyslovských dědiců, Konrád Znojemský. Nenávist a zloba na jeho tváři byla jasně čitelná.

Stařešinský zákon knížete Břetislava neplatí! V českých zemích nic není, jak by mělo podle práva být. Vždy vítězí prospěch, intriky a lži. Jak mohou všichni věřit přesvědčivému Načeradovi? Kníže Soběslav lživými intrikami prosadil svého prvorozeného syna na trůn u krále Konráda a nedohlédl do sebestředných povah českých pánů, kterých se nezeptal na názor, nepožádal o podporu. To se v Čechách neodpouští. Zato ten, který slibuje slabou vládu, nic nechce a možná... možná bude švagrem samotného říšského krále, ten je najednou nad všechny zákony. Pouze vlastní prospěch, výhody a postavení, tak to vždy bylo, je a bůhví, zda se to někdy změní. Konrád stiskl rty, až mu naběhly svaly na lících. Uvidíme, co na tak náhlou změnu řekne král a jestli Vladislav opravdu bude vyhovo-
vat všem, kteří teď věří a doufají, že pro svoji neschopnost bude lepším panovníkem, než bych byl po právu já. A nechá si Soběslavův syn líbit takové ponížení? Co udělá, až se dozví o zradě českých pánů, dokonce i těch, kteří stáli při jeho otci?

„Já Vladislava na knížecím stolci nepodpořím!“ Konrád bouchl do dřevěné desky stolu zařatou pěstí, vstal a rozčileně opustil jednací síň.

„To budeš, pane Konráde, asi jediný,“ zabručel neslyšně Načerad a stejně odchod znojemského knížete pochopili i ostatní. Jistě, přece nebude s volbou Vladislava souhlasit ten, který si neustále dělá sám naděje, že by mohl vládnout.

KAPITOLA 4

ZAČÁTEK ÚNORA 1140

Král Konrád se musel ovládat, aby se škodolibě nerozesmál. „Velmi pozorně jsem si, pánové, vyslechl vaše názory,“ ujistil poselstvo z Čech, které ho velmi podrobně seznámilo s novou volbou případného dědice trůnu. Jediné, co ho mrzelo, že u rychlého přijetí zástupců českých pánů není jeho sestra Gertruda. Jak rád by viděl její tvář! Co asi řekne na to, že by mohla být manželkou vládnoucího knížete českých zemí?

„Nechám si na schválení vašeho nového rozhodnutí čas do zítřka,“ dostalo poselstvo odpověď od římského krále a zároveň ujištění, že vůle většiny českých pánů je předpokladem dobré vlády. „Panovník musí mít podporu především ve svých zemích!“

„Bratře!“ Gertruda se pověsila Konrádovi na krk a políbila ho několikrát na zarostlé tváře. „A tys jim nedal okamžitě odpověď? Jak jen jsi mohl? Proč jsi hned neprojevil souhlas? Tak nečekaná zpráva!“ najednou se jí na tváři objevil zmatek a pomalu se posadila. „A co myslíš, byla bych dobrou českou kněžnou?“

„No, a proto jsem se hned nevyjádřil. Chtěl jsem vědět, jak se budeš tvářit. Protože, a tím jsem si jistý, i to, že tě Vladislav požádal o ruku, mohlo být důvodem ke změně názoru českých pánů.“

„Jak poselstvu zítra odpovíš?“ Gertruda se postavila a pevně se zahleděla bratrovi do tváře.

„Podpořím Vladislava, vždyť jde i o tebe a o silného spojence v Čechách!“

„Bratře... nikdy ti to nezapomenu.“ Gertruda se dojetím málem rozplakala.

Miluji budoucího českého panovníka... Ta myšlenka jí na tváři vykouzčila dojatý úsměv. A i on mě bude milovat, tím jsem si jistá!

Konrád si zamnul ruce. Ať je Vladislav jakýkoliv, bude mít moji podporu, budeme příbuzní a já už se postarám, aby držel slovo, byl vždy na mé straně, prokázal mi vděčnost a hlavně, zahleděl se na zasněnou sestru, aby naši drahou Gertrudu udělal šťastnou. Vždyť ona se do něho tak bezhlavě zamilovala... a já už se postarám, aby i on miloval ji, to přísahám. Král Konrád III. už věděl, s jakou se poselstvo vrátí do Čech.

PRAHA, 15. ÚNORA 1140

„Včera se k nám dostala smutná zpráva, že skonala náš velký kníže Soběslav,“ začal s předstíraným smutkem hovořit ke shromážděným pánům Načerad. „A také všichni víme, jak se zachovat a koho zvolíme na knížecí stolec,“ dodal už s neskrývaným nadšením.

V sále se nezvedl proti dohodě z Vyšehradu jediný hlas.

Pouze ten, jehož se nová volba týkala, mlčel a nevěřicně si prohlížel tváře všech, kteří rozhodli, že novým vládnoucím knížetem bude právě on, Vladislav II.

Viděl nadšení a souhlas. Jenže ti, kterých se má volba dotkne nejvíce, Soběslavův syn a můj jmenovec Vladislav, také Konrád Znojemský, ti tady nejsou, aby mohli protestovat, přemýšlel v duchu a hned se na své pochybnosti dočkal odpovědi.

„Náš budoucí kníže dokázal, že je statečný v boji a že mu nikdy nešlo o trůn a moc jako Soběslavovu synovi. Jaká by byla vláda knížete, který nemá podporu zástupců všech českých rodů a na trůn se dostal pomocí lži vlastního otce?“

Vladislav naslouchal plamenným slovům Načerada a přemýšlel, co je opravdu za změnou postoje pánů v jeho prospěch. Teď už nepochyboval o slovech Radslava a přítele Jindřicha Zdíka, moudrého muže a biskupa, který ho varoval, že pánové spoléhají na jeho špatnou pověst, lehkomyslnost a slabou vládu, aby ho mohli využívat ve svůj prospěch. Teď už jim věřil, přestože se jejich slovům o falešné podpoře zpočátku jen smál.

A usmál se i teď. Ať je tedy po vašem, pánové, vyslal vděčné pohledy ke všem, kteří čekali na jeho poslušnou odezvu. Budu tedy hrát vaši hru, dokud to bude nutné, přesvědčil se v duchu a nesměle se postavil.

„Můj vděk za vaši přízeň a podporu bude veliký,“ začal Vladislav dojatě svůj první proslov. „Všechny vás budu potřebovat, rád si vždy vyslechnu vaše názory a požadavky, protože kdo zná lépe situaci poddaného lidu než jejich knížata. Budete mými poradci a společně budeme vládnout českým zemím.“

Ovace neměly konce.

V nastalém potlesku a hluku k Vladislavovi nedolehly spokojené hlášky z davu.

„To je ono! Takového knížete potřebujeme. Dobře jsme Vladislava odhadli. Nastává doba slabého panovníka a silné šlechty.“

Vladislav už o důvodech volby českých pánů nepochyboval. Snažil se pořád vděčně usmívat, zatímco v duchu spřádal plány...

„Volba proběhne pozítří, souhlasíš, pane?“ obrátil se Načerad na jediného kandidáta.

„Jistě, jsem ti, pane, nesmírně zavázán za tvoji přízeň a moji vděčnost poznáte hned po právoplatné volbě.“

KONEC ÚNORA 1140, ŘEZNO

„Zavolejte moji sestru Gertrudu! Ihned!“

„Bratře, co se děje tak brzy po ránu? Stalo se snad něco zlého?“ Gertruda vběhla do Konrádovy ložnice ještě neupravená a král se na ni nejprve zadíval se zalíbením. Jak je krásná! I bez šperků, pouze v lehkém plášti na nočním šatu a s rozpuštěnými vlasy, v očích sílu a odhodlání...

„Budeš dobrou českou kněžnou, tím jsem si jistý.“

Zatímco Gertruda si rovnala zprávu v hlavě, Konrád tiše dodal: „Udělal jsem pro svoji milovanou sestru to nejlepší, aniž jsem to tušil. Cesty Boží jsou opravdu nevyzpytatelné.“

„Mého Vladislava zvolili českým panovníkem?“ zeptala se dívka nevěřicně.

„Tak je, moje drahá. Byl zvolen všemi českými pány sedmnáctého tohoto měsíce, právě jsem dostal zprávu z Prahy!“ Zamával listem nad hlavou.

Pak tedy chybí pouze jedině, pomyslela si Gertruda. Aby on mě miloval tak, jak já jsem se zamilovala do něho.

„Kdy ho povoláš, aby ti pomohl porazit tvé nepřátele? Kdy ho uvidím? Kdy se setkáme a kdy bude svatba?“

„Trudi,“ uklidňoval sestru Konrád. „Teď mu dáme čas, aby se ze svého knížecího trůnu rozhlédl a udělal nejprve to, co sám považuje za nutné. Nezapomeň, že dosedl na trůn nečekaně a zaskočil tak Soběslava syna, který si byl svou vládou v Čechách jistý. Ten nadšený nebude, stejně jako kníže Konrád, ten si taky brousil zuby na knížecí stolec. No, každý máme nepřátele i podporovatele, přátel je málo.“

„Já se s ním ale chci setkat co nejdříve,“ žadonila Gertruda.

„Pak mu odpovím, že očekávám jeho podporu a seznámím ho s plány v boji proti nepříteli říše. Uvidíme, jestli podpoří svého budoucího švagra a krále. Jako jeden z mnoha přemyslovských knížat se ke mně chtěl nadšeně přidat. Jak se ale teď zachová vládnoucí vévoda?“

KAPITOLA 5

OBLÉHÁNÍ HRADU WEINSBERG, POLOVINA ŘÍJNA 1140

„Tvá pomoc, Vladislave, je nad všechny sliby, které jsi mi dal.“ Dvojice zastavila koně a král Konrád, i když mluvil s jezdcem po svém boku, zaujatě sledoval hradní sídlo na vyvýšenině před sebou. Z ranní mlhy vystupovaly dvě nevysoké věže. Ta vzdálenější vypadala jako obytná, nižší spíš jako obranná. V chladném ránu ale celá hradní pevnost působila zdánlivě nedobytně a opuštěně. Král se mírně zachvěl zimou a únavou.

„Veličenstvo, ty bys dokázal zničit své nepřátele i bez naší pomoci,“ odpověděl český vévoda a byl dokonce o své pravdě i přesvědčený. „Máš silné vojsko a odhodlání vládnout v klidné zemi. Pomoc našich ozbrojenců jen přispěla ke tvé síle. Já jsem na svůj slib nezapomněl, i když jsem tehdy netušil, že se jednou posadím na knížecí stolec. O to jednodušší je teď postavit se vedle tebe a společně dosáhnout vítězství.“

„Být spojenci je výhodné pro nás pro oba, že?“ Konrád konečně stočil pohled k mladému knížeti a unaveně zívá. „Kdyby nebylo vítězství na dosah, šel bych si na chvíli lehnout a prospat se.“

„Myslím, že do večera je hrad náš a já bych ti, Veličenstvo, před posledním obléháním spánek doporučil, jenže co když se do hradu dostaneme dříve? Přece nezaspíš vlastní vítězství,“ povzbuzoval krále Vladislav.

„To opravdu nemohu.“ Konrád netrpělivě napíнал zrak do ranního šera. Oba panovníci věděli, na co čekají. Král měl od počátku svého vítězného tažení za hradbami Weinsbergu své lidi a právě dnešní ráno předpokládal, že hlavní bránu otevřou bez boje.

„Dnes zničím poslední sídlo mého nepřítele Jindřicha Lva a co provedu s ním a jeho muži, to oni dobře vědí. Varoval jsem ho, nabádal, ať se podřídí a vzdá. Neposlechl a bude viset!“

„Nevypadá to, Veličenstvo, že by se chystal otevřít bránu bez boje, ale myslím, že hrad je plný lidí z širokého okolí a měli bychom...“ Vladislav strnul, protože král se v sedle naklonil a zaostřil pohled na hlavní bránu.

„Otevírá se!“ A zároveň s tím výkřikem vydal povel k poslednímu boji.

Ve chvíli, kdy král Konrád a kníže Vladislav pobídli koně směrem k hradu, vyjela z lesa nedaleko za jejich zády Gertruda.

Zdánlivý klid mlhavého rána okamžitě naplnil vítězoslavný pokřik královského vojska a ozbrojenci se řítily do otevřené brány jako velká voda.

„Tak jsem přijela včas,“ žasla dívka nad nečekanou scénou útoku na hrad Weinsberg, ale raději koně zarazila a zůstala v pozadí. Bratr by jí přítomnost u nebezpečného boje nikdy neodpustil. Gertruda se zatajeným dechem sledovala, jak její dva nejmilovanější muži, bratr a budoucí manžel, společně vtrhli do hradní pevnosti. Pak už mohla

pouze naslouchat zoufalým výkřikům, které se zpoza hradeb nesly až k ní, a v duchu doufala, že se Jindřich Lev a jeho posádka i poddaní rychle vzdají, aby obětí na životech bylo co nejméně.

POLEDNE

„Varoval jsem tě, Jindřichu!“

Nádvořím hradu se nesl hrubý hlas krále Konráda. „Varoval jsem tě dlouho před tvou porážkou, že každý, kdo se bude protivit mé vládě, skončí na šibenici. Tys nedal na má varování, a proto vyslechni můj verdikt. Všichni, kteří se odváží bojovat proti svému králi, budou zítra, hodinu po východu slunce, pověšeni za hrdlo.“

Vladislav, stojící vedle krále, se podíval na Gertrudu, nenápadnou a tichou v davu shromážděném na největším nádvoří. Uviděl hrůzu v jejích očích, uviděl zoufalý pohled, kterým přejela davy žen a dětí z okolí, jež se na hradě skryly před Konrádovou zlobou.

Vladislav okamžitě pochopil, o co nešťastné dívce jde.

„Veličenstvo, buď velkorysý a ušetři ženy a děti, jen se zde skryli před bojem a za chyby svého knížete nemohou,“ pošeptal králi.

Konrád se na malou chvíli zamračil, pak ale rozjasnil tvář a stejně blahosklonně dodal: „Ženy a děti mohou do zítřejšího úsvitu opustit hrad a vrátit se do svých domovů.“ Pak se zamyslel a velkoryse, se zvednutou bradou pronesl poslední vstřícnou větu: „A ženy, aby nestrádaly bez mužů hladu, mohou si odnést na zádech všechno, co unesou.“

„Co ale budeme bez svých mužů? Kdo uživí naše děti?“

Gertruda naslouchala bázlivému šepotu zlomených nešťastných žen a zoufale se snažila něco vymyslet, aby jim

pomohla. Že bratr už tak udělal velký ústupek a ona ho více neobměkčí, to věděla jistě.

„Jak budeme dále žít?“

Tichý nářek žen se Gertrudě vrýval až do srdce, a když viděla, jak ubožačky sice padají na kolena, ale krále už nemají sílu prosit, došlo jí, že je všechno marné. Snad jen, že by si na záda naložily své muže, kdyby je unesly... Gertrudě se nad tou myšlenkou až rozechvěly ruce, rozbušilo srdce. Nic takového přece bratr nezakázal! Ještě chvíli počkala, než se král zvedl ze svého provizorního trůnu a odebral se do hodovní síně. Kolik toho ještě dobyvatelé snědí a vypijí, než, jak slíbil, hrad vypálí a srovná se zemí? A kolik zbude na ubohé ženy a děti? Gertruda se zahleděla na Vladislava, ale místo toho, aby se k němu přidala, sklonila se k nejbližší ženě a důrazně ji zašeptala: „Naložte si na záda své muže a do svítání opusťte hrad!“ Pak se narovnala a pomalu mířila k Vladislavovi, aby společně usedli k hodovnému stolu a oslavili poslední veliké vítězství.

„Cos to řekla té ženě?“

„Nic důležitého,“ snažila se Gertruda o lhostejný tón.

„Tak proč na tebe kulí oči ještě teď? Proč se křížuje a rozplakala se jako dítě?“

„Možná proto, že má sama tři děti.“

„Neměli se jejich muži stavět proti králi,“ pronesl Vladislav mírně, protože věděl, že Gertruda s nevinnými velmi soucítí.

„Vladislave, ty dobře víš, že muži na panství byli k boji proti králi přinuceni svým knížetem Jindřichem Lvem. Copak oni by sami bojovali, obětovali vlastní životy, když mají ženy a děti? Dělají, co jim jejich pán poručí, a nemají na vybranou. Buď padnou v boji proti králi, nebo je za zradu popraví Jindřich Lev. V tom je svět velmi nespravedlivý.“

„Moje milá, jsi příliš přecitlivělá. Kdyby panovníci přemýšleli jako ty, nikdy by žádnou válku nevyhráli.“

„Možná by žádné války nebyly,“ zlobila se naoko Gertruda. Potřebovala, aby na ní nebyla znát zvědavost a napětí, jak celá věc dopadne a jak se král zachová. Ještěže je unavený a půjde brzy spát, přemýšlela v duchu. Třeba celý ten ranní odchod, pokud k němu dojde, zaspí. Jenže to by pak neměl koho pověsit, došlo jí vzápětí a zhrozila se bratrovy zloby, až zjistí, jak ho ženy převezly a on sám jim k tomu dal příležitost. Vždyť koho by v té hrůze a v předzvěsti jisté smrti takové řešení napadlo?

RÁNO PŘED ÚSVITEM

Rozmrzelého krále probral hluk z nádvoří. Dral se mu okenicemi do ložnice více než ranní rozbřesk a jemu se nic z toho nelíbilo. Únavné tažení, včerejší hodování a popíjení nemělo konce, vždyť důvodů k oslavám bylo více než dost!

„Snad už není ráno,“ zabručel nevrlý Konrád, ale myšlenka, že dnes pověsí poslední odpůrce a nepřátele, vypálí hrad a vítězně se vrátí do sídla říše, ho naplnila odhodláním vstát z lože.

Proč ale tolik povyku? Rozrazil okenice a nevěřicně zíral na skupinku žen, jak s vypětím všech sil táhly na zádech muže k hlavní bráně, kterou už předtím málem ucpaly podobné dvojice. Král se zaskočeným výrazem hleděl na záda mužů, přísátých na ženy, kterým se pod těžkými břemeny podlamovala kolena. Přesto statečně šlapaly ven z hradu, pryč od šibenic, které vyrostly přes noc na nádvoří a na nichž měly skončit životy všech, kteří se nesmířili s vládou nového krále.

Konrád nevěřil svým očím a pomalu, velmi pomalu mu docházelo, co se mu to přímo pod nosem děje. Jeho protivníci prchají před spravedlivým rozsudkem a trestem!

Pak si všiml, jak téměř poslední naskakuje na záda své křehké manželky Jindřich Lev. Jako by slyšel jeho povzbudivá slova, když ta žena málem upadla, ale zatnula zuby a vratkým krokem zamířila k bráně.

„Kdo to dovolil?“ zařval Konrád, a kdyby mu komoří nepřehodil přes ramena dlouhý teplý plášť, vyběhl by z hradu v nočním úboru.

„Kdo to dovolil?“ vyjel znova na velitele stráží, ale odpovědi se nedočkal. Nikdo neměl odvahu vyslovit tu obávanou větu, kterou by král jistě nechtěl slyšet.

„Bratře, uklidni se prosím a nehněvej se, když se plní tvé vlastní rozkazy,“ promluvila mu tiše za zády Gertruda.

„Cos to řekla?“ soptil Konrád a pomalu se otočil. Pohled mu padl nejprve na Vladislava, jenže ten se na něho nedíval. S obdivem a hrdě si prohlížel svoji budoucí manželku. V pohledu měl tolik lásky, tolik náhlého údivu a dojetí, že si snad svého rozčileného krále ani nevšiml. Vladislavovi totiž došlo dříve než samotnému králi, kdo ženám tak dobře poradil. Teď už chápal ten včerejší vyjevený pohled klečící ženy, zaskočené jednoduchou Gertrudinou radou a snadným řešením, jak zachránit životy svých mužů a manželů.

„Bratře, ty sám jsi přece ženám dovolil, aby si na zádech odnesly, co unesou, a ony jen využily tvé neskonalé dobroty,“ promlouvala Gertruda mírně a králi se zachvěla brada. Pomalu mu docházelo, co Vladislav už věděl. Ale tak rychle se s tou prohrou nedokázal smířit. Podíval se na sestru, znatelně zaskřípal zuby a rázně vykročil zpět do své ložnice.

Gertruda se bála k Vladislavovi zvednout oči.

Také se zlobí? Vždyť on jediný si všiml... on jediný ví, kdo ženám poradil. Bere to ode mě jako zradu? Jako pomoc nepříteli?

„Chtěla jsem pomoci ženám a dětem, aby po mužích nezůstaly vdovy a sirotci,“ zašeptala plačtivým hlasem a konečně zvedla pohled rozmazaný slzami k muži, kterého tak milovala. Jestli mě nepochopí, jestli mě zavrhne a zruší náš sňatek...

„Gertrudo... obdivuji tě a myslím, že jsem se až teď, právě teď, opravdu zamiloval.“ Vladislav chytil rozechvělou dívku za ruce a zpřímá se jí zahleděl do obličeje. „Jsi nejen krásná, ale také velmi chytrá a srdce máš plné soucitu k těm, kterým se děje křivda. Odpuť mi, jestli jsem kdy zaváhal, zda jsi pro mě tou správnou manželkou. Dnes už to vím a žádnou jinou bych nemohl tak milovat, obdivovat a vážit si jí.“

Gertruda už slzy neudržela.

Král Konrád se uklidnil až u jídla.

Když ale do hodovní místnosti vstoupil český vévoda Vladislav po boku svého přítele biskupa Jindřicha Zdíka, za sebou své mladší bratry Děpolta a Jindřicha, znova se zamračil.

„Veličenstvo,“ promluvil procítěně biskup Zdík. „Dnes jsi prokázal svému nepříteli nebývalou velkorysost, hodnou velkého krále. A věř, že Bůh vedl tvé rozhodnutí i kroky a on sám si přál, aby šibenice na nádvoří zůstaly bez odsouzených a mrtvých. Tvůj čin se roznese celou říší, všichni se dozvědí, že jsi velký bojovník, ale také máš srdce na pravém místě. Náš Pán, Veličenstvo, za to tvé vládě požehná.“

Konrád rychle pochopil, a než stačil cokoliv říct, ujal se slova Vladislav.